

**בית המשפט המחוזי בירושלים בשבתו כבית-משפט לעניינים מנהליים
לפני כב' השופט ד"ר יגאל מרזל**

עת"מ 41294-05-11 רדואן ואח' נ' משרד הפנים

- העותרים:**
1. רדואן
 2. רדואן
 3. רדואן
 4. רדואן (קטין)
 5. רדואן (קטין)
 6. רדואן (קטין)
 7. רדואן (קטין)
 8. רדואן (קטין)
 9. המוקד להגנת הפרט מיסודה של ד"ר לוטה זלצברגר
על-ידי ב"כ עו"ד עדי לוסטיגמן
מהמוקד להגנת הפרט מיסודה של ד"ר לוטה זלצברגר

- נ ג ד -

המשיב: משרד הפנים
על-ידי ב"כ עו"ד יעקב פונקלשטיין
פרקליטות מחוז ירושלים (אזרחי)

פסק-דין

1. העתירה שבכותרת – עניינה שאלת מעמדם ושהייתם בישראל של העותרים 3 ו-4 – הם כפאת רדואן וחסן רדואן (בהתאמה). הסעד המבוקש בעתירה הוא הסדרת מעמד העותרים האמורים כמובן זה שמעמדם ייקבע לפי גילם במועד הגשת הבקשה הראשונה להסדרת מעמדם לשנת 2006, ולא בקשתם הנוספת שמשנת 2009 – לפיה פעל המשיב.

רקע רלבנטי

2. העותרת 1, גב' רדואן, היא תושבת ישראל המתגוררת בירושלים. העותר 2, מר רדואן, הוא בעלה של העותרת 1. הזוג נישא בשנת 1991. לזוג שישה ילדים – הם העותרים 3-8. בקשת איחוד המשפחות של העותרים – אושרה. העותרת 3, רדואן, נולדה בישראל ביום 9.9.1992. היא שוהה בישראל מכוח היתרי מתייק. העותר 4, רדואן, נולד בישראל ביום 18.7.1994. גם הוא שוהה בישראל מכוח היתר מתייק (יצוין, כי העתירה מלכתחילה כללה סעדים הקשורים גם לעותר 2 ולעותרים 6-8, אולם עניינים אלה אינם

**בית המשפט המחוזי בירושלים בשבתו כבית-משפט לעניינים מנהליים
לפני כב' השופט ד"ר יגאל מרזל**

עת"מ 41294-05-11 רזואן ואח' נ' משרד הפנים

עומדים עוד על הפרק והעתירה נוגעת לעותרים 3-4 בלבד (עמ' 1 ש' 10 לפרוטוקול הדיון שלפניו).

3. לפי האמור בעתירה, התגוררו בני הזוג בגדה, כאשר רק ביוני 2006 עברו להתגורר בירושלים וגם המוסד לביטוח לאומי הכיר בעותרת בתושבת, ממועד זה. נרשם עוד בעתירה, כי העותרת ביקשה להסדיר את מעמדה סמוך לאחר מעבר המשפחה לתחומי ירושלים, ונשלח על כך מכתב מטעם ב"כ העותרים דאו – ביום 20.9.2006. במועד זה, הייתה העותרת 3 בת 14 וחודשיים ואילו העותר 4 היה בן 12 וארבעה חודשים (סעיף 22 לעתירה). בקשה זו – סורבה ביום 28.10.2007 (ע/5). בהנמקת הסירוב נרשם, כי העותרת התגוררה בתחום רק מיוני 2006, וזאת על-פי הודעתה לחוקר המוסד לביטוח לאומי בחקירה מחודש מרץ 2007. הסבר שניתן על-ידי העותרת לדברים אלה – נמצא כלא משכנע, כפי האמור במכתב הנוכח, כאשר גם בת נוספת של העותרת נולדה בחודש מאי 2005 ברמאללה. מטעמים אלה נכתב במכתב הדחייה כי אין מקום לרשום את הילדים, היות והבקשה הוגשה במועד שלא התקיים בו מרכז חיים קבוע ורצוף של לפחות שנתיים בישראל.

4. ביום 24.6.2009, בתלוף קרוב לשנתיים ממועד הסירוב של בקשת רישום העותרים 3 ו-4, הגישה העותרת בקשה נוספת לרישומם במרשם האוכלוסין. במכתב מיום 20.10.2009 (ע/11), הוחלט לאשר את רישום הילדים, העותרים 3 ו-4, כך שהם קיבלו הפנייה למתייק, לשנה.

5. על החלטה זו הגישו העותרים ערר. טענתם הרלבנטית לענייננו הייתה כי יש להתייחס למועד הגשת הבקשה הראשונה משנת 2006, כמועד הקובע לעניינם. ערר זה נדחה על-ידי המשיב (ע/13). נרשם בדחייה, כי במועד הגשת הבקשה הרלבנטית – הוא חודש יוני 2009 – היו העותרים 3 ו-4 מעל גיל 14 ולכן הם זכאים להיתרי שהייה בלבד.

6. בהמשך לכך, הגישו העותרים השגה לוועדת ההשגה לזרים, תוך שהם חוזרים (בין היתר) על טענה זו בעניין המועד הרלבנטי לשיטתם ל"קבועי גיל העותרים 3 ו-4. בהחלטה מיום 31.3.2011, נדחתה ההשגה. ועדת ההשגה קבעה, כי לא הייתה מחלוקת לפנייה שהבקשה שהוגשה בשנת 2006 סורבת כדיון. כך, היות שהעותרים עברו להתגורר בתחומי מדינת ישראל רק שלושה חודשים קודם להגשתה, ואף לא הוגש כל ערר על החלטת סירוב זו.

**בית המשפט המחוזי בירושלים בשבתו כבית-משפט לעניינים מנהליים
לפני כב' השופט ד"ר יגאל מרזל**

עת"מ 41294-05-11 רדואן ואח' נ' משרד הפנים

7. בוועדת ההשגה התבררה גם טענת העותרים, שנדונה גם בעתירה שלפניי, והיא כי נוכח פסק-דינו של בית-משפט זה בעתי"מ (י-ם) 8340/08 אבו גית נ' שר הפנים (מיום 10.12.2008; להלן "פרשת אבו גית"), הרי שלפי הנטען, כבר מעת הגשת הבקשה בשנת 2006 והגם שטרם נצברו שנתיים של מרכז חיים בישראל, היה על המשיב ליתן לעותרים 3 ו-4 מעמד זמני. ממילא, כך נטען, יש "לקבע" את גיל העותרים לצורך מעמדם, כמועד הגשת בקשה זו ולא כמועד הגשת הבקשה בשנת 2009. ועדת ההשגה דחתה טענה זו. היא ציינה, כי הבקשה הרלבנטית היא הבקשה שהוגשה בשנת 2009. הבקשה שסורבה בשנת 2006 – כדין סורבה. לא ניתן לראותה, כך נקבע, כבקשה שטרם הוכרעה או כבקשה תלויה ועומדת. מעבר לכך, קבעה ועדת ההשגה, כי פסק הדין בפרשת אבו גית לא פסק שיש לרשום כל המבקש מעמד בישראל במרשם האוכלוסין, אפילו לא התגורר בה בעת הגשת הבקשה לרישום. – אפילו תקופה מינימלית. זה הוא המקרה שלפני ועדת ההשגה. מעבר לכך, נקבע בוועדת ההשגה, שלפי תזור מנכ"ל משרד החינוך מעמדו של ילד בעניין מרשם האוכלוסין אינו רלבנטי בעניין הזכות לחינוך. על-כן, ממילא, באי-מתן המעמד מיד עם הגשת הבקשה בשנת 2006, "נהג המשיב בהתאם לחוראות הדין" (סעיף 9 להחלטה). מכאן העתירה שלפניי.

העתירה

8. בעתירה נטען, כי נסיבות המקרה מעוררות את הקושי העולה ממדיניות המשיב שהיא, לפי הטענה, מדיניות של "צמצום ודחייה" (סעיף 2 לעתירה). המדובר בטענה, לפיה קיים פער לא מוצדק – לא מבחינה משפטית ולא מבחינה אנושית – ממועד הגשת הבקשה ועד לאישורה בחלוף שנתיים ימים, כאשר בפרק זמן זה נטול מבקש המעמד – כל מעמד, ולו זמני. נטען עוד, כי פסק הדין בפרשת אבו גית הבהיר במפורש כי שתי שנות-ההמתנה הנדרשות עד לאישור הבקשה להסדרת המעמד של ילד, אין הן שנים המתייחסות לעצם הגשת הבקשה אלא לשאלת אישורה. במובן זה, יש לראות גם בנסיבות המקרה "שבעתירה כאלו לפיהן המועד הרלבנטי לצורך בחינת סוג המעמד הניתן לעותרים, יהיה לפי הבקשה שהוגשה בשנת 2006 ולא הבקשה שהוגשה בשנת 2009. הוסיפו העותרים וטענו, כי הגם שפסק הדין בפרשת אבו גית ניתן רק בשנת 2008, הרי שהעקרונות שבו התקבלו בפסיקה עוד קודם לכן ויש להחילם גם בנסיבות המקרה על הבקשה שהוגשה בשנת 2006. אליבא דעותרים, הדבר מתבקש גם בשל הזכות לחיי משפחה וחובת ההגנה על טובת הילד. מטעמים

**בית המשפט המחוזי בירושלים בשבתו כבית-משפט לעניינים מנהליים
לפני כב' השופט ד"ר יגאל מרזל**

עת"מ 41294-05-11 רדואן ואח' נ' משרד הפנים

אלה, התבקש לקבוע כי המועד הרלבנטי לצורך קביעת מעמדם של העותרים 3-4, יהיה מועד הגשת הבקשה שהוגשה בשנת 2006 – ובהתאם לכך, כי ישודרג מעמדם.

התשובה

9. המשיב ביקש כי העתירה תידחה. הודגש בכתב התשובה, כי בהיות העותרים 3 ו-4 תושבי האזור, אין הם זכאים להירשם היום במרשם וחלה עליהם הוראת חוק האזרחות והכניסה לישראל (הוראת שעה), תססיג-2003. צויין בתשובה, כי בקשת העותרים משנת 2006 נדחתה כדין, היות ובמועד הגשתה שהו העותרים בישראל במשך שלושה חודשים בלבד, והכל בהתאם לנהלי המשיב שהוכרו בפסיקה ענפה, ולפיהן סבירה הדרישה להוכחת מרכז חיים בישראל תקופה של שנתיים עובר למועד הרישום. הבקשה הרלבנטית לפיכך היא זו שהוגשה בשנת 2009. במועד זה היו העותרים 3 ו-4 בני למעלה מ-14, וממילא אין הם זכאים אלא להיגורי מתייך – אותם הם קיבלו ומקבלים. אשר לפרשת אבו גית, נטען כי באותו המקרה ניתן לעותרים מעמד של היתרי מתייך – הוא סוג ההיתר שיש לעותרים 3 ו-4 ממילא. זאת ועוד, גם לפי פרשת אבו גית, עדיין היו העותרים 3-4 נדרשים להגיש בקשה חדשה, במלאת שנתיים לשהותם בישראל, והמעמד שהיה ניתן להם – היה בהתאם לגילם במועד הגשת הבקשה החדשה. המשיב הדגיש, כי הבקשה משנת 2006 סורבה כדין ולא הוגש ערר על החלטה זו או פנייה כלשהי לבית המשפט, וממילא ברור כי העותרים הסכימו במועד הרלבנטי עם החלטת משרד הפנים, ולמצער סברו כי אין טעם בתקיפת החלטה זו. מעבר לכך, הגם שיכלו להגיש בקשה בחלוף שנתיים כבר בחודש יוני 2008, המתינו זמן נוסף והגישו את הבקשה רק בשנת 2009. אשר לפרשת אבו גית, הוסיף בייכ המשיב וטען, כי תחולת פסק הדין שניתן בחודש דצמבר 2008 היא מועד נתינתו ואילך ואין לו תחולה רטרואקטיבית המבטלת החלטות קודמות של המשיב. מעבר לכך, העותרים עצמם ראו כך את מצב הדברים, שאם לא כן – לא היו מונים בבקשה חדשה במהלך חודש יוני 2009. בקשת העותרים משנת 2006 גם הסתמכה על מסמכים כוזבים. כמו כן, נטען כי פסק הדין בפרשת אבו גית היה מתן סעד לשם מתן יכולת ללמידה בבית-ספר, ועניין זה לא נמנע מן העותרים. נטען עוד, שספק אם יש להבין את פסק הדין בפרשת אבו גית, כי חובה ליתן מעמד ארעי לכל המבקש מעמד – מיד עם הגיעו לישראל. מכל מקום, וכאמור לעיל, בעניינם של העותרים לא היה בפסיקה זו כדי לשנות, היות וממילא, אפילו היה ניתן לעותרים מעמד בהיתר מתייך בשנת 2006, היו הם נדרשים כאמור להגיש בקשה חדשה לאחר שנתיים של מרכז חיים.

בית המשפט המחוזי בירושלים בשבתו כבית-משפט לעניינים מנהליים לפני כב' השופט ד"ר יגאל מרזל

עת"מ 41294-05-11 רדואן ואח' נ' משרד הפנים

זינו והכרעה

10. לאחר שעיינתי בחומר שלפניי ושמעתי בהרחבה את טענות ב"כ הצדדים, מסקנתי היא כי דין העתירה להידחות. כפי שקבעה ועדת ההשגה, ועניין זה למעשה לא עמד במחלוקת לפניי, הסירוב לקבל את הבקשה לרישום העותרים 3 ו-4 בשנת 2006, היה כדין, משעה שלא קדמו לבקשה שנתיים של מרכז חיים בישראל. אכן, על החלטה זו לא הוגש ערר והיא לא נתקפה. לעניין זה משמעות, שכן הפועל היוצא ממנו הוא שהבקשה שהוגשה בשנת 2009 על-ידי העותרים הייתה בכל מקרה בקשה חדשה. לא נרשם בה כי היא מהווה המשך של הבקשה הקודמת ולא באה בה טענה לפיה הבקשה הקודמת עודנה תלויה ועומדת (ע"מ 7/06). המדובר על כן, בסיטואציה בה בקשה אחת הוגשה ונדחתה – על-פי המצב המשפטי שחל באותה העת – כדין; ובקשה שנייה, חדשה, בחלוף פרק זמן משמעותי (שמעבר לשנתיים הנדרשות), אושרה. בנסיבות המקרה, אין לקבל את טענת העותרים, לפיה המועד הרלבנטי אותו יש לבחון הוא מועד הגשת הבקשה שמשנת 2006. משסורבה הבקשה באותו המועד ולא הוגש כל ערר או עתירה, יש לראות סירוב זה כחלוט במובן זה שסיים את הטיפול בבקשה. אין מקום לשוב ולייחס את גיל העותרים בעת הגשת בקשה ראשונה זו (בשנת 2006), במסגרת בקשה חדשה שהוגשה רק בשנת 2009 על-ידי העותרים.

11. אכן, הטיעון לפיו יש לראות את מועד הגשת הבקשה משנת 2006 כמועד הרלבנטי דווקא וחרף האמור לעיל, מתבסס בעיקרו על פסק הדין בפרשת אבו גית ועל טענה עקרונית יותר, לפיה אין להותיר מי שמבקש בקשה להסדרת מעמדו ונדרש להוכחת שנתיים של מרכז חיים, בלא מעמד. אציין תחילה, כי שאלה היא מה הוא היקף פועלה ותחולתה של הפסיקה בפרשת אבו גית (ראו ודוקו, עתי"מ (י-ם) 727/06 נופל נ' שר הפנים (22.5.2011), פסקה 11 לפסק הדין). אולם, עניין זה אינו דורש הכרעה במקרה שלפניי במובן זה שלא מצאתי מקום לקבל את הטענה המשתמעת מעמדת העותרים, ולפיה יש בפסק-דין זה כדי לאיין למעשה החלטה סופית שנתקבלה בבקשות שקדמו לו. בהמשך לכך, לא ניתן לראות בפסק הדין בפרשת אבו גית כמשנה את נסיבות המקרה שלפניי בהן סורבה הבקשה בשנת 2006 כדין (בהיעדר מרכז חיים), והחלטה זו לא נתקפה בשום שלב.

12. מעבר לנדרש, קיים על פניו הפרש בין הסיטואציה שעלתה בפרשת אבו גית ושניתן לה פתרון קונקרטי באותו המקרה, לבין הטיעון שעלה בעתירה שלפניי. יוזכר, כי בפרשת אבו גית נקבע במפורש שהדרישה לקיום מרכז חיים במשך שנתיים, מצויה במתחם הסבירות

**בית המשפט המחוזי בירושלים בשבתו כבית-משפט לעניינים מנהליים
לפני כב' השופט ד"ר יגאל מרזל**

עת"מ 41294-05-11 רדואן ואח' נ' משרד הפנים

(פיסקה 10 לפסק-דינו של כב' השופט (כתוארו אז) די חשין). אכן, נקבע בפסק הדין, כי העמדה העקרונית לפיה בתקופת ההמתנה אין הילדים שרישומם מתבקש זכאים למעמד כל שהוא, חורגת ממתחם הסבירות. בית המשפט הוסיף וקבע, כי "ככלל ובהעדר טעמים מיוחדים שלא לנהוג כן, על המשיב להעניק לילד בתקופת הביניים שעד למילוי הדרישה לקיום מרכז חיים, היתר לשהייה זמנית בישראל אשר יאפשר לילד לחיות בה כחוק לצד הורחו, ולהירשם גם לבית ספר בישראלי (פיסקה 12 לפסק הדין). אלא שבאותה הפרשה לא ניתן צו אופרטיבי בפסק הדין, ודי היה בנסיבות המקרה בכך שניתנו לאותם הילדים היתרי מת"ק. אין בפסק הדין קביעה, לפיה המועד הרלבנטי לבחינת גיל הילדים בחלוף שנתיים של הוכחת מרכז חיים, יהיה דווקא מועד הגשת הבקשה שהוגשה לפני הוכחת מרכז החיים, להבדיל מהבקשה שהוגשה לאחר הוכחת מרכז חיים. אין גם בפסק הדין קביעה לפיה אין הכרח בהגשת בקשה חדשה בחלוף השנתיים.

13. אכן, המשיב בטיעונו לפני טען, כי לאחר פסק הדין בעניין אבו גית, המדיניות היא שמקום בו בעת הגשת הבקשה עדיין אין מרכז חיים, ניתן היתר מת"ק לפי פסק הדין כפרשת אבו גית. אולם, בחלוף שנתיים יש לשיטת המשיב להגיש בקשה חדשה והמועד שייבחן לשם סוג המעמד שיינתן לילדים, יהיה זה שבעת הגשת הבקשה החדשה (עמ' 5 ש' 16-25). לכאורה עמדה זו סבירה היא. היא מבוססת על ההבחנה בין שאלת המעמד עד להסדרת שאלת המעמד – "מעמד ביניים" (היא השאלה בה הובעה העמדה הנזכרת בפרשת אבו גית), לבין השאלה מה היא נקודת הזמן לבחינת גיל הילדים בעת אישור הבקשה. פרשת אבו גית קבעה את שקבעה (כאמור בפסק הדין עצמו, מבלי שהעניין נדרש באותן הנסיבות כעניין אופרטיבי) בשאלת המעמד בין מועד הגשת הבקשה ועד למילוי הדרישה לקיום מרכז חיים. נסתפק אם בהיתרי המת"ק. אולם כל עוד אין מחלוקת שהדין מחייב שנתיים של מרכז חיים קודם לאישור הבקשה, הרי שלא ניתן לאשר את הבקשה קודם לכן ואין לכאורה גם מקום ליתר הגשת בקשה חדשה לאחר השלמת התקופה – בקשה שתידון ותוכרע לפי גיל הילדים בעת הגשתה המחודשת.

14. אלא שקביעת מסמרות בשאלה זו אינה נדרשת בנסיבות המקרה וניתן להותירה בצריך עיון לעת מצוא. טעם הדבר הוא, כאמור, שמבחינה עובדתית נסיבות המקרה שלפניי הן כאמור כאלו בהן הבקשה משנת 2006 – סורבה, ומבלי חריגה מנוהלי המשיב (וראו פרשת נופל שלעיל). ממילא במועד בו היא סורבה לא הייתה טענה של העותרים, ואף לא הלכה משפטית מחייבת, שחייבה את המשיב לתת לעותרים 3-4 מעמד כלשהו (וספק גם אם

**בית המשפט המחוזי בירושלים בשבתו כבית-משפט לעניינים מנהליים
לפני כב' השופט ד"ר יגאל מרזל**

עת"מ 41294-05-11 רדואן ואח' נ' משרד הפנים

מלכתחילה בכל הקשור בעותרת 3 היה בטענה גם כדי לחזק משעה שהבקשה הכתובה הוגשה בשנת 2006 לאחר שהייתה בת למעלה מגיל 14) גם לא ניתן בהמשך לכך, כל מעמד במועד זה שבשנת 2006. כפועל יוצא מכך, הבקשה משנת 2009 הייתה כאמור בקשה חדשה, וכך גם העותרים ראו אותה. ממילא, אין פגם של אי-סבירות בנסיבות המקרה בהחלטת המשיב לראות את המועד בו הוגשה הבקשה החדשה, בשנת 2009, כמועד הרלבנטי, ובהתאם ליתן לעותרים 3 ו-4 היתרי מתיק לפי גילם במועד זה. הכל, בהתאם לקבוע בחוק האזרחות והכניסה לישראל (הוראת השעה).

14. העתירה נדחית, אפוא. בנסיבות העניין, אין צו להוצאות.

המזכירות תשלח פסק-דין זה לבייכ הצדדים.
ניתן היום, כ"ח בתשרי תשע"ב, 23 באוקטובר 2011, בהעדר הצדדים.

יגאל מרזל, שופט